

Nume: _____ Data: _____

FIȘĂ DE LUCRU – EDUCAȚIE MEDIA

Fapte și opinii / Ecosistemul și lanțul trofic

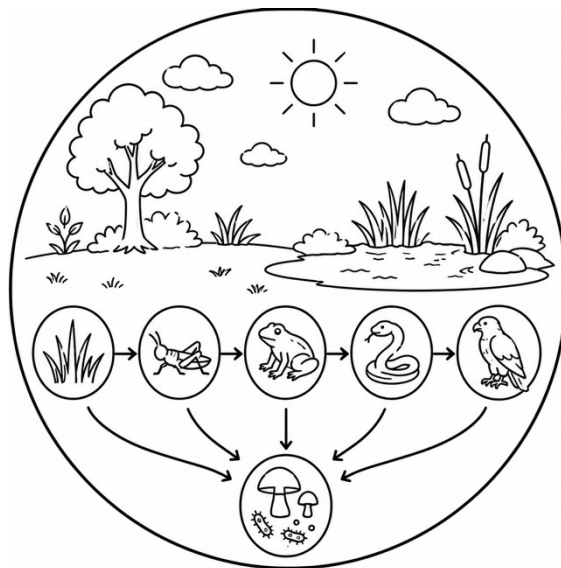
Citește cu atenție textul.

Un ecosistem este format din toate viețuitoarele (plante, animale, ciuperci, microorganisme) dintr-o zonă, împreună cu mediul lor fizic (apă, sol, aer), care interacționează între ele.

În cadrul unui ecosistem, energia circulă printr-un lanț trofic: plantele produc hrană din lumina Soarelui (sunt numite producători), ierbivorele mănâncă plante (consumatori primari), iar carnivorele mănâncă alte animale (consumatori secundari sau terțiari).

Descompunătorii, precum ciupercile și bacteriile, descompun resturile organismelor moarte, eliberând nutrienți înapoi în sol, pentru ca plantele să îi poată folosi din nou.

Dacă o singură verigă a lanțului trofic dispăre (de exemplu, dacă un prădător este vânat excesiv), tot ecosistemul poate fi afectat, uneori în moduri neașteptate — un efect în lanț numit „cascadă trofică”.

Știi că? Când lupii au fost reintroduși în Parcul Național Yellowstone în 1995, ei au schimbat comportamentul cerbilor, ceea ce a dus la refacerea vegetației și chiar la schimbarea cursului unor râuri, printr-un efect de cascadă trofică.

Postarea Ioanei, 10 ani (rețea de socializare):

Azi am învățat despre lanțurile trofice la școală! Am făcut o diagramă cu plante, iepuri și vulpi. Cred că este fascinant cum totul este conectat în natură! Doamna ne-a povestit despre lupii din Yellowstone care au schimbat chiar și cursul unor râuri. Mie mi se pare greu de crezut că un singur animal poate avea un efect atât de mare. Părerea mea este că ar trebui să protejăm mai bine prădătorii din natură.

De reținut: De cele mai multe ori, informațiile pe care le citim pe internet (postări, comentarii, recenzii) sunt un amestec de fapte și opinii. De aceea este important să învățăm să le recunoaștem și să facem diferența între ele.

Fapt sau opinie – care e diferența?

Un **FAPT** este o împrejurare reală, o acțiune sau un fenomen care poate fi observat sau verificat. Faptele sunt universale, adică apar la fel, indiferent de cine le privește.

O **OPINIE** este o părere personală, cu care putem fi sau nu de acord. Opiniile pot diferi de la o persoană la alta.

*Ca să exprimăm opiniile ne folosim de cuvinte ca **părerea mea este că, eu cred că, mi se pare.***

Exercițiul 1. Găsește faptele și opiniile din postare

Recitește postarea de mai sus. Găsește și notează **3 fapte** și **3 opinii**.

FAPTE	OPINII

Exercițiul 2. Completează cu un cuvânt potrivit

Completează spațiile libere cu un cuvânt sau o expresie potrivit(ă), astfel încât enunțul să devină o **opinie** (de exemplu: *părerea mea este că, interesant, dificil de crezut, eu cred că, mi se pare, etc.*)

- _____, lanțurile trofice sunt un subiect fascinant din știință.
- Faptul că lupii au schimbat cursul unor râuri mi se pare _____.
- _____ că ar trebui să protejăm mai bine prădătorii din natură.

Exercițiul 3. Transformă fapt ↔ opinie

Exemplu: Fapt: Plantele sunt producători într-un lanț trofic, pentru că produc hrană din lumina Soarelui.

→ Opinie: Cred că este fascinant cum totul este conectat într-un ecosistem.

a) Fapt: Reintroducerea lupilor în Yellowstone a schimbat cursul unor râuri.

Opinie: _____

b) Opinie: Ar trebui să protejăm mai bine prădătorii din natură.

Fapt: _____

Exercițiul 4. Analizează informația

Bifează întrebările pe care ar trebui să ți le pui atunci când citești o informație pe internet.

- ☐ Cine a publicat informația?
- ☐ Există dovezi care o susțin?
- ☐ Pot verifica informația și în alte surse?
- ☐ Îmi place această informație?
- ☐ Autorul prezintă un fapt sau o opinie?
- ☐ Sunt indicate sursele informațiilor?

Exercițiul 5. Gândește critic

Un coleg îți spune:

„Am citit că dispariția unui singur tip de animal dintr-un ecosistem nu are niciodată efecte asupra celorlalte viețuitoare.”

1. Ți se pare o afirmație ușor de crezut sau greu de crezut? De ce?

2. Ce spune textul despre exemplul lupilor din Yellowstone?

3. Ce surse ai consulta pentru a verifica o afirmație despre ecosisteme?

Surse de documentare

- National Geographic – Food chains: <https://www.nationalgeographic.com>
- Encyclopaedia Britannica – Ecosystem: <https://www.britannica.com/science/ecosystem>
- National Park Service – Yellowstone Wolves: <https://www.nps.gov/yell>